

Minister Rolnictwa i Rozwoju Wsi

Warszawa, 16 maja 2024 r.
znak sprawy: DRE.pr.058.9.2024

Pan
Szymon Hołownia
Marszałek Sejmu RP

Dotyczy: odpowiedzi na interpelację nr 2598 pana Posła Pawła Papke

Szanowny Panie Marszałku,

w nawiązaniu do interpelacji nr 2598 pana Posła Pawła Papke dotyczącej sytuacji rolników w województwie warmińsko-mazurskim informuję, że ustawa z dnia 4 września 1997 r. o działach administracji rządowej (t.j. Dz.U. z 2022 r. poz. 2512) określa zakres działów administracji rządowej oraz właściwość ministra kierującego danym działem.

Dział rolnictwo obejmuje sprawy: produkcji roślinnej i ochrony roślin uprawnych; nasiennictwa, z wyłączeniem leśnego materiału rozmnożeniowego; produkcji zwierzęcej i hodowli zwierząt; ochrony zdrowia zwierząt, weterynaryjnej ochrony zdrowia publicznego oraz ochrony zwierząt; nadzoru nad jakością zdrowotną środków spożywczych i żywności; nadzoru nad obrotem produktami leczniczymi weterynaryjnymi i wyrobami medycznymi stosowanymi w weterynarii; nadzoru nad zdrowotną jakością pasz oraz sprawy organizmów genetycznie zmodyfikowanych przeznaczonych do użytku paszowego i pasz genetycznie zmodyfikowanych w zakresie niektórych zadań lub czynności określonych właściwymi przepisami oraz kontroli upraw w zakresie organizmów genetycznie zmodyfikowanych; izb rolniczych, związków zawodowych rolników i organizacji społeczno-zawodowych rolników.

Dział rozwój wsi obejmuje sprawy: kształtowania ustroju rolnego państwa; ochrony gruntów przeznaczonych na cele rolne; scalania i wymiany gruntów, gleboznawczej klasyfikacji gruntów oraz podziału i rozgraniczenia nieruchomości na obszarze wsi; infrastruktury wsi; rozwoju przedsiębiorczości, w tym w szczególności podnoszenia kwalifikacji zawodowych, wspomagania pozarolniczych form aktywności zawodowej i gospodarczej mieszkańców wsi; ubezpieczenia społecznego rolników.

Dział rynki rolne obejmuje sprawy przetwórstwa i przechowalnictwa rolno-spożywczego, jakości handlowej artykułów rolno-spożywczych oraz mechanizmów regulacji rynków rolnych.

Oznacza to, że pytanie zawarte w interpelacji Pana Posła dotyczące ilości pojazdów z Ukrainy przekraczających polską granicę wykracza poza zakres właściwości Ministerstwa Rolnictwa i Rozwoju Wsi.

Odnosząc się do pytania o rodzaj przewożonego towaru z Ukrainy do Polski informuję, że z danych Ministerstwa Finansów wynika, iż od 1 stycznia 2023 r. do 31 marca 2024 r. procedurą celną dopuszczenia do obrotu na obszarze celnym UE, w Oddziałach

Celnych zlokalizowanych na polsko-ukraińskich przejściach granicznych, objęto ponad 4 mln ton (masa netto) produktów rolno-spożywczych oraz zwierząt żywych, drzew żywych i pozostałych roślin, bulw, korzeni, kwiatów ciętych i liści ozdobnych, tytoniu.

Natomiast w procedurze wywozu w ww. okresie wyprowadzono (przez polskie oddziały celne) ok. 8,7 mln ton (masa netto) ww. towarów.

W odniesieniu do pytań dotyczących rodzaju służb, które zajmują się kontrolą wwożonych towarów oraz sposobu kontroli napływu zboża z Ukrainy informuję, że działania kontrolne na granicy polsko-ukraińskiej realizowane są zarówno przez organy celne, jak i inne służby/inspekcje graniczne, tj. Granicznego Lekarza Weterynarii, Granicznego Inspektora Sanitarnego, Oddziały Graniczne Wojewódzkiego Inspektora Ochrony Roślin i Nasiennictwa, Wojewódzkiego Inspektora Jakości Handlowej Artykułów Rolno-Spożywczych. Przepisy z zakresu prawa żywnościowego i paszowego regulują zakres kontroli/badań realizowanych przez te inspekcje.

Natomiast do zadań Krajowej Administracji Skarbowej (KAS), zgodnie z art. 2 ust. 1 pkt 4 i art. 54 ust. 1 pkt 2 ustawy z dnia 16 listopada 2016 r. o Krajowej Administracji Skarbowej (t. j. Dz. U. z 2022 r. poz. 813 z późn. zm.), należy w szczególności:

- obejmowanie towarów procedurami celnymi i regulowanie sytuacji i towarów związanych z przywozem i wywozem towarów oraz
- wykonywanie kontroli celno-skarbowej w zakresie przestrzegania prawa celnego oraz innych przepisów związanych z przywozem i wywozem towarów w obrocie między obszarem celnym Unii Europejskiej a państwami trzecimi, w szczególności przepisów dotyczących towarów objętych ograniczeniami lub zakazami.

Informuję, że towary wskazane w rozporządzeniu Ministra Rozwoju i Technologii z dnia 15 września 2023 r. w sprawie zakazu przywozu z Ukrainy produktów rolnych (Dz. U. z 2023 r. poz.1898) takie jak kukurydza, rzepak, pszenica, słonecznik oraz niektóre produkty ich przetwórstwa są objęte zakazem przywozu z Ukrainy do Polski. Dozwolony jest jedynie ich tranzyt z Ukrainy przez terytorium naszego kraju. Zgodnie z informacją z KAS wszystkie przesyłki zbóż i nasion oleistych przewożone przez polsko-ukraińskie przejścia graniczne do Polski są poddawane obowiązkowej kontroli celnej zgodnie z obowiązującymi przepisami prawa celnego unijnego i krajowego. Działania KAS w odniesieniu do towarów przejeżdżających tranzytem przez Polskę są też związane z zabezpieczeniem trasy przewozu i samego towaru, do momentu jego dostarczenia do miejsca zakończenia procedury tranzytu i uzyskania pewności, że transport opuścił granice kraju.

Od momentu wprowadzenia zakazu przywozu na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej produktów rolnych pochodzących z terytorium Ukrainy, organy celne nie stwierdziły, aby towary te zostały dopuszczone do obrotu na terytorium kraju.

W kwestii wwiezionego zboża technicznego informuję, że dane Krajowej Administracji Skarbowej wskazują na przywóz zboża z Ukrainy zadeklarowanego na cele „techniczne” lub „energetyczne” od 1 stycznia 2023 r. do 30 kwietnia 2023 r. w ilości 1966 ton (masa netto).

Odnosząc się do pytania o genezę terminu zboża technicznego informuję, że z punktu widzenia bezpieczeństwa żywności, pasz oraz zdrowia roślin można wyróżnić trzy kategorie zbóż importowanych z państw trzecich: ziarna zbóż z przeznaczeniem do siewu (materiał siewny), zboża przeznaczone na cele paszowe, zboża przeznaczone na cele spożywcze.

Prawo żywnościowe oraz przepisy z zakresu zdrowia roślin nie definiują natomiast pojęcia tzw. „zboża technicznego”. Jest to zazwyczaj najniższy sort zboża lub odpad zbożowy, który nie może zostać wykorzystany do siewu, ani do produkcji żywności czy pasz.

Przywóz do Polski zboża deklarowanego w dokumentach celnych jako „techniczne”, przed wprowadzeniem zakazu przywozu do kraju m.in. pszenicy i kukurydzy z Ukrainy, był zgodny z prawem, natomiast niezgodne z prawem było wykorzystanie zboża deklarowanego jako „techniczne” na cele np. spożywcze czy paszowe. Taki materiał mógł zostać wykorzystany wyłącznie poza łańcuchem żywnościowym, jako np.: surowiec opałowy, surowiec przeznaczony do produkcji bioetanolu na cele energetyczne, surowiec przeznaczony do produkcji etanolu technicznego wykorzystywanego na cele medyczne, kosmetyczne lub biobójcze.

W grudniu 2022 r. Krajowa Administracja Skarbowa wzmocniła nadzór nad przywozem takiego zboża. Wszystkie przesyłki zboża deklarowanego jako techniczne od tej pory były kierowane do granicznej kontroli zarówno weterynaryjnej, jak i sanitarnej oraz fitosanitarnej.

W przypadku otrzymania informacji o konkretnym podejrzeniu, że produkt przeznaczony na cele techniczne jest niezgodnie z przeznaczeniem wykorzystywany na cele np. spożywcze, czy paszowe, organy właściwych inspekcji podejmowały działania w celu ustalenia dalszego postępowania z towarem. Kompetentne inspekcje zawiadamiały również prokuraturę o stwierdzonych nieprawidłowościach.

Odnosząc się do kolejnego pytania Pana Posła informuję, że w spotkaniach z protestującymi rolnikami, które odbyły się w dniach: 6 lutego, 15 lutego, 29 lutego i 9 marca br., uczestniczył przedstawiciel protestujących rolników z województwa warmińsko-mazurskiego.

W kwestii pomysłów MRiRW w sprawie zalegającego, polskiego zboża w skupach oraz uruchomienia dopłat rządowych informuję, że rozumiejąc trudną sytuację rolników wynikającą z niskich cen zbóż oraz nieprzewidywalności na rynku w związku z wojną na Ukrainie, w dniu 25 kwietnia 2024 r. Rada Ministrów przyjęła rozporządzenie zmieniające rozporządzenie w sprawie szczegółowego zakresu i sposobów realizacji niektórych zadań Agencji Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa (Dz. U. poz. 657), zgodnie z którym w 2024 r. ARiMR udzieli pomocy rolnikom w związku z udokumentowaną fakturami VAT sprzedażą niektórych zbóż w okresie od 1 stycznia do 31 maja 2024 r.: Stawki pomocy wyniosą od 740 do 1 620 zł/ha powierzchni upraw w zależności od rodzaju zboża i terminu sprzedaży. Powyższa pomoc będzie mogła być udzielona po ogłoszeniu pozytywnej decyzji Komisji Europejskiej o zgodności tej pomocy ze wspólnym rynkiem.

Ponadto na wsparcie trudnej sytuacji rolników którzy w 2023 r. uprawiali kukurydzę przeznaczono ok. 1 mld zł. Wnioski o wsparcie przyjmowane były od 22 do 29 lutego br.

Odnosząc się do wspomnianej przez Pana Posła kwestii zamrożenia średniej wartości krajowej ceny skupu pszenicy informuję, że Ministerstwo Rolnictwa i Rozwoju Wsi nie może regulować cen, byłoby to niezgodne m.in. z przepisami unijnymi. Poza tym, jeśli stabilizacja rynku miałyby polegać na utrzymaniu wysokich cen zbóż i rzepaku na rynku krajowym, w sytuacji spadku cen na rynkach międzynarodowych, to taka stabilizacja doprowadziłaby do załamania eksportu ww. produktów z Polski i braku możliwości upłynnienia nadwyżek z uwagi na to, że polskie produkty nie byłyby konkurencyjne

cenowo na rynku europejskim i światowym. Nastąpiłoby także zwiększenie przywozu zbóż i rzepaku do Polski, ponieważ produkty te na świecie byłyby tańsze niż w Polsce.

W odpowiedzi na pytanie, czy możliwe jest zwiększenie limitów dla rolników na zużycie energii elektrycznej z 3000kWh do 6000kWh informuję, że limity zużycia energii elektrycznej dla poszczególnych grup odbiorców chronionych określa ustawa z dnia 7 października 2022 r. o szczególnych rozwiązaniach służących ochronie odbiorców energii elektrycznej w 2023 roku oraz w 2024 roku w związku z sytuacją na rynku energii elektrycznej (Dz. U. z 2023 r. poz. 1704, 1785, 2760).

Zgodnie z przepisami tej ustawy w przypadku odbiorcy uprawnionego prowadzącego gospodarstwo rolne, o którym mowa w art. 2 ust. 1 ustawy z dnia 15 listopada 1984 r. o podatku rolnym (Dz. U. z 2020 r. poz. 333), lub prowadzącego dział specjalny produkcji rolnej w rozumieniu art. 2 ust. 3 i 3a ustawy z dnia 26 lipca 1991 r. o podatku dochodowym od osób fizycznych (Dz. U. z 2022 r. poz. 2647, z późn. zm.), nieprowadzącego innego rodzaju działalności gospodarczej, którego punkty poboru energii oprócz budynku mieszkalnego służą również rozliczeniom zużytej energii elektrycznej na potrzeby urządzeń i instalacji położonych na gruntach gospodarstwa rolnego lub gruntach, na których prowadzi się dział specjalny produkcji rolnej oraz służą wyłącznie działalności rolniczej lub prowadzeniu działów specjalnych produkcji rolnej maksymalny limit zużycia energii elektrycznej wynosi 4 MWh.

Ustawą z dnia 7 grudnia 2023 r. o zmianie ustaw w celu wsparcia odbiorców energii elektrycznej, paliw gazowych i ciepła (Dz.U. z 2023 r. poz. 2760) przedłużono ww. limity zużycia energii na okres od 1 stycznia 2024 r. do 30 czerwca 2024 r. Z tego też względu dla odbiorców uprawnionych prowadzących, w dniu wejścia w życie ustawy, gospodarstwo rolne lub dział specjalny produkcji rolnej limit zużycia energii na okres od 1 stycznia 2024 r. do 30 czerwca 2024 r. wynosi 50% dotychczas przyjętych limitów, a więc maksymalnie 2 MWh.

Jednocześnie informuję, że zgodnie z ustawą z dnia 4 września 1997 r. o działach administracji rządowej (Dz.U. z 2022 r., poz. 2512) bezpieczeństwo energetyczne kraju, w tym bezpieczeństwo dostaw energii, surowców energetycznych i paliw, należy do kompetencji ministra właściwego do spraw energii.

W kwestii kosztów zakupu nawozów informuję, że obecnie sytuacja podażowo - popytowa na rynku nawozowym jest mniej napięta, a ceny, chociaż nadal stosunkowo wysokie, wyraźnie zmalały w porównaniu z rekordowymi poziomami z 2022 r. Z prognoz Banku Światowego wynika, że indeks cen nawozów w 2024 r. zmaleje w porównaniu z rokiem poprzednim o 15,4%.

Na polskim rynku w lutym 2024 r. ceny nawozów mineralnych były średnio o 27,8% niższe niż rok wcześniej. Poprawiła się fizyczna dostępność nawozów mineralnych na krajowym, ponadto ceny gazu ziemnego zauważalnie zmalały, co również powinno wpływać na kształtowanie się cen nawozów zawierających w swoim składzie azot.

W odpowiedzi na pytanie dotyczące struktury gospodarstw rolnych w województwie warmińsko - mazurskim informuję, że zgodnie z informacjami z Powszechnego Spisu Rolnego z 2020 roku w województwie warmińsko-mazurskim funkcjonowało 42,6 tys. gospodarstw rolnych, w tym większość (98,6%) to gospodarstwa indywidualne. Stanowiły one 3,2% liczby gospodarstw w Polsce. Gospodarstwa rolne użytkowały powierzchnię 1 173,5 tys. ha, stanowiącą 7,0% powierzchni gruntów gospodarstw rolnych w kraju.

W 2020 r. w województwie, podobnie jak w Polsce, najwięcej było gospodarstw o powierzchni 5–10 ha użytków rolnych. Gospodarstwa z grupy obszarowej 100 ha i więcej zajmowały ponad 1/3 powierzchni użytków rolnych.

Spadek liczby gospodarstw, przy jednoczesnym zwiększeniu powierzchni gruntów, skutkował wzrostem średniej powierzchni gospodarstwa.

W roku 2023 średnia powierzchnia gruntów rolnych w gospodarstwie w województwie warmińsko - mazurskim wynosiła 23,88 ha. Średnia powierzchnia była większa jedynie w województwie zachodniopomorskim i wynosiła 32,99 ha.

Z wyrazami szacunku

z up. Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi
Michał Kołodziejczak
Sekretarz Stanu
/podpisano elektronicznie/